

V Tuhani

Milý čtenáři!

S létem tak nějak klesá moje pracovitost.

Napišu méně článků. A jsem z toho víc unavenej.

Naštěstí v létě nastupuje jakási obecná amnestie. Když teď něco nestihnu, nezvládnou, pokazím, lidi neříkají – je to blbec, ale říkají – no jo, jsou ty dovolené, je vedro, byla bouřka...

A tak nějak jsou nedostatky omluveny. Inu, léto budiž pochváleno! 😊

Archeologové možná našli na místě vykopávek v Turnově středověkou panskou usedlost nebo hostinec

Středověká panská usedlost nebo hostinec možná stál na místě budovaného silničního napojení Fučíkovy ulice na průtah v Turnově. Naznačují to výsledky archeologického průzkumu. Sídlo zaniklo po požáru v polovině 14. století, řekl ředitel muzea v Turnově, archeolog Jan Prostředník. Archeologům se v místě vykopávek podařilo nalézt pozůstatky sklepa se základy z nasucho kladených kamenů.

„Podle mohutné destrukce, kterou jsme objevili ve sklepě, je možné, že stavba mohla být i vícepatrová,“ uvedl Prostředník. To naznačuje, že mohlo jít o hostinec nebo honosnější sídlo. „Uvažuje se o tom, že to byla nějaká usedlost, která nemusela být přímo šlechtickým sídlem – to bych si nedovolil vůbec tvrdit, ale že byla v majetku některého ze šlechtických rodů, které se na Turnovsku pohybovaly. A vzhledem k tomu, že se nacházela přímo u cesty, která pokračovala dále na Hrádek nad Nisou a na Zhořelec, tak mohla mít tato usedlost poměrně velký hospodářský význam,“ doplnil archeolog.

Archeologové se zabývají i myšlenkou, že mohlo jít o původní osadu Vesec, neboť se vykopávky nacházejí nedaleko části Turnova zvané Vesecko.

„O Vesci víme, že v průběhu středověku existoval, ale písemných pramenů není mnoho, takže jsme trochu na vodě,“ dodal Prostředník.

Na pomezí Turnova a Ohrazenic archeologové v rámci výstavby silnice objevili zbytky několika středověkých staveb. První byla polozemnice srubové konstrukce, což je do země zahloubený objekt. Pocházela ze 13. století, měla rozměry pět krát pět metrů a postavená byla dřív než je první písemná zmínka o Turnovu, která pochází z roku 1272.

V bezprostřední blízkosti polozemnice našli archeologové i kruhovou pec o metrovém průměru, která zřejmě sloužila k pečení chleba.

Sklep byl od těchto staveb vzdálený několik metrů a vznikl patrně později než polozemnice. Mezi nejzajímavější nalezené artefakty v něm patří dvě mince a zásobní nádoba. Podle

Prostředníka ale budou schopni k nim říci něco bližšího až po dalších expertizách.

Naopak zkoumat archeologové nebudou pozůstatky další stavby, jde o zborce-nou stěnu dalšího domu. „To necháme našim následovníkům, protože předpokládám, že ti budou moci z nich získat podstatně více informací, než umíme dneska. Pokud to porovnáme s archeologií dejme tomu před 50 lety, neřkuli před sto lety, tak rozdíl je skutečně kosmický. Protože dneska jsme sice schopni využívat výdobytků přírodovědných analýz ve velkém měřítku, ale i tak si myslím, že je to jenom v plenkách,“ dodal ředitel muzea.

Práce na propojení průtahu Turnovem a Fučíkovy ulice začaly letos v červnu a potvrzují do začátku příštího roku. Radnice doufá, že ubude kamionů a tranzitní dopravy ve frekventované Nádražní ulici, což by mělo pomoci i okolním obcím. (Náš REGION; foto MČRT)

V Turnově mohou lidé třídit odpad přímo u domu. Takový sběr zajišťuje čistší surovinu

V Turnově se v roce 2022 vytrídilo více než 1 300 tun odpadu. Velkou zásluhu na tom má i třídění v domácnostech, které si zapůjčily nádoby na tříděný odpad k rodinným a malým bytovým domům. Třídění je pohodlnější a především efektivnější.

„Dle aktuálního osvědčení EKOKOMU v Turnově třídíme dobře. Ostatně o tom svědčí i ocenění Turnova v celorepublikové soutěži ve třídění odpadů O křišťálovou popelnici 2022, mezi městy nad 5 tisíc obyvatel získal druhé místo,“ uvedla turnovská mluvčí Marcela Jandová.

Díky rozvoji a provozu systému tříděného sběru a recyklace využitelných složek komunálních odpadů v Turnově v roce 2022 vytrídili celkem 1.382,874 tun papíru, plastů, skla, kovů, nápojových kartonů a dalších komodit. To znamená úsporu energie ve výši 27 827 689 MJ a snížení emisí CO₂ o 1 382, 041 tun. V Turnově funguje systém door to door, pro obyvatele

rodinných nebo menších bytových domů je zaveden svoz papíru, plastu a bioodpadu přímo od jednotlivých domácností. Vytríděná surovina je čistší a vhodnější pro další recyklaci. Navíc je třídění pohodlnější.

„Nádoby k zápůjčce jsou stále k dispozici,“ informovala mluvčí Jandová.

„V objednávce si mohou zájemci zvolit celou sadu nádob nebo pouze některé.“ Nádoby si mohou vyzvednout osobně, nebo je jim za 250 Kč dovezou až domů.

Systém door to door funguje od podzimu roku 2021. Řada domácností si na něj velmi rychle zvykla a třídí o něco jednodušeji. V blízké budoucnosti je plánován další krok – postupné rušení některých sběrných míst v Turnově. Týkat se bude především oblastí s rodinnou výstavbou, kde je možné využít zápůjčky popelnic přímo k domu.

(Marcela Jandová)

Turnovské kulturní tipy:

pátek 28. července od 18.00 před Střelnicí

Nothingham & Neverhood

Tradiční letní koncert před Střelnicí, tentokrát s kamarády z nové turnovské formace "Neverhood".

sobota 29. července od 18.00 před Střelnicí

Trijo

Královohradecké uskupení zahraje irskou i českomoravskou hudbu v komorním provedení.

pátek 4. srpna až neděle 6. srpna od 21 hodin, Letní kino Turnov

Filmový víkend 2023

Dvounoční filmový maraton pod hvězdným nebem nebude v turnovském letním kině chybět ani letos. Opět se můžete těšit na aktuální letní novinky i nejlepší filmy roku. Jedním z vedených filmů bude i očekávaný *Oppenheimer* Christophera Nolana, který diváky vtáhne do osudů jaderného fyzika J. Roberta Oppenheimera, který proto, aby zachránil svět, musí riskovat jeho zničení. Dalším bodem programu je snímek *Mission: Impossible Odplata - První část*, ve kterém se vrátí Tom Cruise coby nepolapitelný Ethan Hunt. Ten se se svým týmem vydá do další mise, jejíž splnění je naprosto nemožné.

Filmovou jízdu doplní film *Barbie* s Margot Robbie a Ryanem Goslingem v hlavních rolích coby Barbie a Ken. Páteční jízdu uzavře zběsilá podívaná *Sisu*, v níž se jeden jediný zlatokop vypořádá s celým nacistickým komandem.

V sobotu se po zmíněné *Mission Impossible* můžete těšit na poslední dobrodružství Harissona Forda jako neohroženého archeologa a dobrodruha Indiho. *Indiana Jones a nástroj osudu* bude předposledním filmem letošního maratону. Vše uzavře kultovní snímek *Rambo* se Sylvestrem Stallonem, který promítneme v digitálně restaurované a kvalitou nejlepší verzi vůbec!

Areál letního kina bude oba dva dny otevřen vždy od 19:00. Samotný filmový program bude začínat krátce po 21:00 a skončí kolem 04:00. Během obou nocí vás čeká bohaté občerstvení (hamburgery a další parády přímo z grilu), míchané nápoje a pivo Plzeňského prazdroje. Kompletní program najdete na našich webových stránkách a sociálních sítích kina Sféra. Připojte se také k události na Facebooku.

Jednodenní vstupné 250 Kč / dvoudenní vstupné 350 Kč

SEDMIHORKY –

NEDĚLE 30. 7. 2023 • KEMP V SEDMIHORKÁCH

PROGRAM:
10.00 – 17.00
Hravé aktivity nejen pro děti
horniny, minerály, zkameněliny
hmatové kamenné pexeso
pískové mandaly
rýžování granátků
živá příroda geoparku
výroba šperků z kamenů
pískovec jako houba
sochání do pískovce
a mnoho dalšího na louce u T.O. Libuňka

18.00
Český ráj – Globální geopark UNESCO
promítání s povídáním ředitelky
Geoparku Český ráj, o.p.s. Ing. Blanky Nedvědicové

DEN GEOPARKU 2023
SEZNÁMENÍ S ÚZEMÍM GEOPARKU ČESKÝ RÁJ NETRADIČNÍMI HRAVÝMI FORMAMI

AKCI POŘÁDÁ GEOPARK ČESKÝ RÁJ VE SPOLUPRÁCI SE STŘEDISKEM EKOLOGICKÉ VÝCHOVY ČESKÝ RÁJ A KEMPEM SEDMIHORKY ZA FINANČNÍ PODPORY LIBERECKÉHO KRAJE

TATOBITY – Dnem 29. 7. 2023 končí uzavírka silnice mezi Tatobity a Lestkovem. Od neděle 30. 7. 2023 budou autobusy hromadné dopravy jezdit podle přiložených jízdních řádů.

TROSKY –

4.8.
Country Bodlák
komorní koncert
u táboráku
19:30

9.8.
Kdyby tisíc klarinetů
areál otevřen od 19:30,
začátek po setmění

V rámci hudebně-dramatického festivalu Lomnické kulturní léto se jedna z připravovaných akcí programu uskuteční v prostorách vstupní haly městského muzea. Bude se jednat o komponovaný literárně-hudební pořad nazvaný „*Pocťa Janu Amosovi Komenskému*“ u příležitosti letošního 400. výročí napsání díla *Labyrint světa a ráj srdce*. Posluchači budou moci zhlédnout videoprojekci natočenou s mistrem uměleckého přednesu, hercem Alfrédem Strejčkem, který společně s kytaristou Štěpánem Rákem propagoval po celém světě dílo, myšlenky, úvahy a moudrost našeho významného pedagoga a myslitele Komenského.

Role průvodce se ujme hudební skladatel a dirigent pan Jaroslav Krček, který uvede též ukázky ze svého díla, věnovaného k počtě tohoto génia.

Akce se uskuteční **v neděli 30. července** od 10 hodin.

Město Lomnice uzavřelo se zdejší římskokatolickou farností smlouvu o poskytnutí dotace na úhradu nákladů další etapy obnovy fasády kostela sv. Mikuláše z Bari. Konkrétně se jedná o opravu boční strany kostela směrem do náměstí. Předmětem je cca 145 m² fasády, oprava omítek včetně říms a štukové výzdoby, provedení fasádního nátěru, oprava kamenného ostění, parapetů a soklů, oprava klempířských prvků a nátěry oken.

Finanční prostředky poskytovatele se skládají z příspěvku poskytnutého na základě Rozhodnutí Ministerstva kultury 208 tisíc korun a příspěvku poskytnutého na základě usnesení Zastupitelstva města Lomnice n/P ve výši 42 tisíce korun.

Drahé kameny v muzeu po sedmadvacáté, tentokrát se zaměřením na acháty

Druhá polovina prázdnin bude v lomnickém muzeu zaměřena na tradiční přehlídku úspěchů místních kamenářů a jejich hostů. Tentokrát se specializací na acháty z různých nalezišť z Čech i ze zahraničí.

Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou
sve srdečně na 27. ročník výstavy

DRAHÉ KAMENY

acháty

ze sbírek

Jiřího Boudného, Josefa Čapka,
rodiny Holubovy, Luboše Hromádka,
Vladimíra Kmínka, Luboše Koťátka,
Roberta Krotila, Ladislava Krotila,
Manfreda Lindnera, Alexe Medikuse,
Zenona Pudlovského, Antonína Šanovce
a Miroslava Zemana

Výstavu doplňují obrazy
mecenáše lomnického muzea Viléma Smrčka

6.8. – 24.9.2023

Otevřeno: srpen út – ne 9 – 16 hodin
září út – pá 8 – 16 hodin, so a ne 9 – 16 hodin

Kurátorem a zároveň garantem akce je opět lomnický sběratel a kamenář pan Ladislav Krotil, který přislíbil zajímavou skladbu jak vystavovatelů, tak zcela mimořádných exponátů ze soukromých sbírek. Kromě hlavního organizátora se konkrétně jedná o Luboše Koťátka, Manfreda Lindnera, Miroslava Zemana, Roberta Krotila, Luboše Hromádka, Vladimíra Kmínka, Josefa Čapka, Alexe Medikuse, Zenona Pudlovského, Antonína Šanovce, Jiřího Boudného a rodinu Holubových.

Podobně jako v jiných letech kamenářskou výstavu zpestří samostatná výstava obrazů. Tentokrát pana Viléma Smrčka, dlouholetého příznivce lomnického muzea a štědrého donátora. Prezentace jeho tvorby, složené ze zajímavé a různorodé kolekce výtvarných děl s pestrými náměty ze života a přírody, bude poctou naší instituce tomuto nedávno zesnulému vzácnému člověku. Autor většinu svých prací věnoval lomnickému muzeu. Otevření je naplánováno **na neděli 6. srpna** od 9 hodin.

Pro zájemce bude v rámci výstavy připraven doplňkový prodej, a to jak sbírkových kamenů a šperků, ale i odborné kamenářské literatury, pohledů atd. Výstavu si můžete prohlédnout až do 24. září 2023.

(Jan Drahoňovský, ředitel muzea)

#

SE SINGROVKOU DO LOMNICE 29. července 2023

Poslední červencovou sobotu se turistických vlaků
do Lomnice nad Popelkou chopí
motorový vůz "Singrovka" z roku 1964.

Trasa vlaku:

Turnov (8:05) - Mnichovo Hradiště (8:27)
Mnichovo Hradiště (8:39) - Turnov (9:17) - Lomnice nad Popelkou (10:24)
2x Lomnice nad Popelkou (10:28, 14:10) - Libuň a zpět (11:00, 14:40)
Lomnice nad Popelkou (15:34) - Turnov (16:44)

Více info na www.kolejklub.cz

Lomnické kulturní léto:

28/7

19:30

KOSTEL
SV. MIKULÁŠE
Z BARI

Koncert smyčcového kvarteta

Účinkují: Graffovo kvarteto, Štěpán Graffe - 1. housle,
Lukáš Bednařík - 2. housle, Leoš Černý - viola,
Michal Hřeňo - violoncello, režie: Jana Kouřilová

Vstupné: 200,- Kč

KONCERT

29/7

19:30

KOSTEL
SV. MIKULÁŠE
Z BARI

Stabat Mater (G. B. Pergolesi)

Účinkují: Písecký komorní orchestr - dirigent Jakub Waldmann,
Jana Stehr - soprán, Karla Bytnarová - alt, Bohdana Tesařová - hoboje,
Pavla Tesařová - housle

Vstupné: 300,- Kč

KONCERT

30/7

10:00

MĚSTSKÉ
MUZEUM
A GALERIE

400. výročí Komenského Labyrintu

Účinkuje: Jaroslav Krček

Vstupné dobrovolné

KOMPOZOVANÝ
POŘAD

30/7

16:00

KOSTEL
PROMĚNĚNÍ
PÁNĚ NA
TÁBOŘE

Větvě hudbou protkané

Účinkují: Alena Tesařová Grillová - klavír, Michal Tesař - klavír,
Bohdana Tesařová - hoboje, Pavla Tesařová - housle

Vstupné dobrovolné

KONCERT

KOŠŤÁLOV – V Košťálově mají nové koupaliště. A jak funguje?

2023

Koupaliště Košťálov

Provozovatel Obec Košťálov, IČ 00275841
Správce: Blanka Klikarová, tel. 731 157 369

Vstupné v sezóně 2023:
Osoba od 15 let, 70,- Kč, od 16:00 hodin 50,- Kč
Děti od 1 m výšky 40,- Kč, od 16:00 hodin 30,- Kč
Děti do 1 m výšky, zdarma
Rodinné vstupné: 2 dospělí + 2 děti a více – 1 dítě zdarma

PROVOZNÍ DOBA BAZÉNU: 10:00 – 19:00
pouze za příznivého počasí.

Výpis z návštěvního řádu:

- Vstup do bazénu pouze přes brodítko a s osprchováním.
- Zákaz vstupu se psy.
- Za děti ručí rodiče, případně odpovědný zástupce.
- Zákaz kouření a konzumace jídel a nápojů za brodítky.
- Na skluzavce povolena pouze jízda vleže.
- Děti do 1 roku mají vstup do bazénu zakázán.
- Děti ve věku 1–3 let vstup pouze v plavečkách s přiléhavou gumou.
- Zákaz vstupu do bazénu se žvýkačkou nebo bonbony v puse.
- Zákaz vstupu nakažlivě nemocným osobám.
- Zákaz vstupu za brodítko s ostrými předměty.

SEMILY –

Divadlo DNO
**A M E N
K Á M E N
F A U S T**

PARK OSTROV SEMILY
pátek 28.7. / 16:00

Představení navazuje na tradici rodinných divadel a současně na tradici kamenářskou.

Bůh - kámen - člověk.

Starý příběh o člověku, co chtěl být trvanlivější než kámen a věčnější než Bůh!

NAZKOUŠELA A HRAJE : Rodina Jelínkova a rodina Alferiova

Režie: Jiří Jelínek; hudba: Tomáš Alferi; náš mecenáš (dárce rodinných loutek)

Veronika Pevná; dílny: Martin Veselý; produkce: Kateřina Krejčová a OPEN ART, z.s.

4. 8., od 19.30, Park Ostrov
Tomáš KOČKO & ORCHESTR

VYSOKÉ n/J –

SOBOTA - hlavní program

Nám. Dr. K.Kramáře

11:00 SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ

12:30 Zdravice Krakonoše

13:00 TÁBORANKA koncert dechové hudby

14.10 Pinocchio pohádka na loučce
Divadlo Já to jsem

15.00 Poudačka Martin Hryk

15:10 Požár Vysokého 1834 výpravná rekonstrukce
ničivého požáru města

15:30 KOSA VOSTRA známé melodie
v netradičním obsazení

16:30 Kolotoč pohádek pohádka na loučce
Divadlo Já to jsem

17:30 BARTON BROTHERS možná přijdou všichni...

19:30 **MICHAL PROKOP TRIO**

21:30 JAM & BAZAR

SEMILY –

Už jste si prohlédli Semily z ptačí perspektivy?

Od června do září je možné prohlédnout si Semily z věže kostela sv. Petra a Pavla, který stojí na Komenského náměstí. Na věž se můžete vypravit s průvodcem v červenci a v srpnu každý den vždy v 11:30 nebo 15:00 (v červnu a v září pouze o víkendech) a projít si můžete i samotný novorománský kostel postavený roku 1911. Pokud vyrazíte v půl dvanácté, můžete si poslechnout i zvony, které budou odbíjet poledne přímo pod vašima nohama.

Vstupné na věž se platí v budově semilského muzea.

(Foto: Roman Fries, Libuše Šviková)

28.7. 21.⁰⁰ h	PRAGUE CELLO QUARTET JEDINEČNÉ VIOLONCELLOVÉ USKUPENÍ 4 PROFESIONÁLNÍCH HUDEBNÍKŮ PŘINÁŠÍ ORIGINALNÍ ÚPRAVY NEJZNÁMĚJŠÍCH KLASICKÝCH SKLADEB, FILMOVÝCH MELODIÍ A JAZZOVÝCH, ROCKOVÝCH NEBO POPOVÝCH HITŮ.
4.8. 21.⁰⁰ h	DÁŠA ZÁZVŮRKOVÁ ČÍM DÁL TÍM VÍC POCTA HANĚ HEGEROVÉ – DÁŠA ZÁZVŮRKOVÁ ZPÍVÁ REPERTOÁR ZNÁMÉ ČESKÉ ŠANSONIÉRKY.

BOZKOV – Vysoké teploty návštěvnosti Bozkovských dolomitových jeskyní nepřejí

O Bozkovské dolomitové jeskyně na Semilsku je největší zájem za deště a chladného počasí.

Vysoké teploty v minulých týdnech návštěvnosti příliš nepřály, denně přišlo kolem 400 až 600 lidí. Teď začalo pršet a turistů přibýlo, navíc je období nejsilnější návštěvnosti, protože všude kolem jsou celozávodní dovolené, řekl vedoucí jeskyní Dušan Milka. Turistů je podle něj letos zatím zhruba stejně jako loni, ve srovnání s obdobím před covidem je ale návštěvnost o pětinu nižší.

„Ve srovnání s obdobím před covidem nám připadá, že jezdí méně lidí na dovolené, že obecně je méně lidí, to slyšíme i z Krkonoš, hradů a zámků, obecně je ta návštěvnost slabší. Nevím, jestli jsou ti lidé v Polsku, Chorvatsku nebo někde jinde, ale prostě není jich tolik,“ doplnil Milka. Přibýlo ale podle něj zahraničních turistů, a to nejen ze sousedního Německa a Polska, častými návštěvníky jsou teď také Belgičané, Nizozemci nebo Dánové.

Bozkovské jeskyně patří do desítky nejnavštěvovanějších turistických cílů v Libereckém

kraji, loni je podle informací státní agentury CzechTourism navštívilo 55 400 lidí. Veřejnosti jsou jeskyně přístupné od roku 1969, za ty roky jimi prošly více než tři miliony turistů. Největším lákadlem je podzemní jezero s průzračnou smodrozelenou vodou. Se svou rozlohou 24 krát 14 metrů je největší v ČR, je 22 metrů pod zemí. Na začátku letošní sezony prorazili jeskyňáři v tunelu okno do nových nepřístupných prostor, kde by mohla být krápníková výzdoba.

„Tady v Podkrkonoší je problém s objevováním nových jeskyní v tom, že byly druhotně zanesené sedimenty z povrchu. My musíme tu jeskyni vykopat, vynosit bláto ven, a pak máme prázdnou prostor,“ vysvětlil postup Milka.

Protože jsou jeskyně otevřené návštěvníkům, nelze z nich sedimenty těžít nepřetržitě. Jeskyňáři proto podle něj bláto shromažďují ve Větrné jeskyni, odkud ho pak ven budou vyvážet na podzim nebo na jaře.

Jeskyně jsou v létě otevřené od 9:00 do 17:00, prohlídky začínají každých deset minut a trvají tři čtvrtě hodiny. Najednou může jít na prohlídku kolem 20 lidí. Dobré je si termín rezervovat dopředu, jinak mohou turisté čekat na prohlídku až dvě hodiny. Prohlídky navíc ale přidávat nemusejí. „Vidíme, že od devíti do desíti, když někdo přijde a nemá rezervaci, tak se ještě celkem v pohodě do jeskyně dostane. A od čtyř do pěti také,“ řekl Milka. Domnívá se, že už se lidé v okolí neubytovávají tolik jako dřív a víc jezdí na jednodenní výlety, přijíždějí tak později a dřív odjíždějí.

(Náš REGION, foto Břetislav Jansa)

železnobrodsko

Významné výročí hotelu Cristal

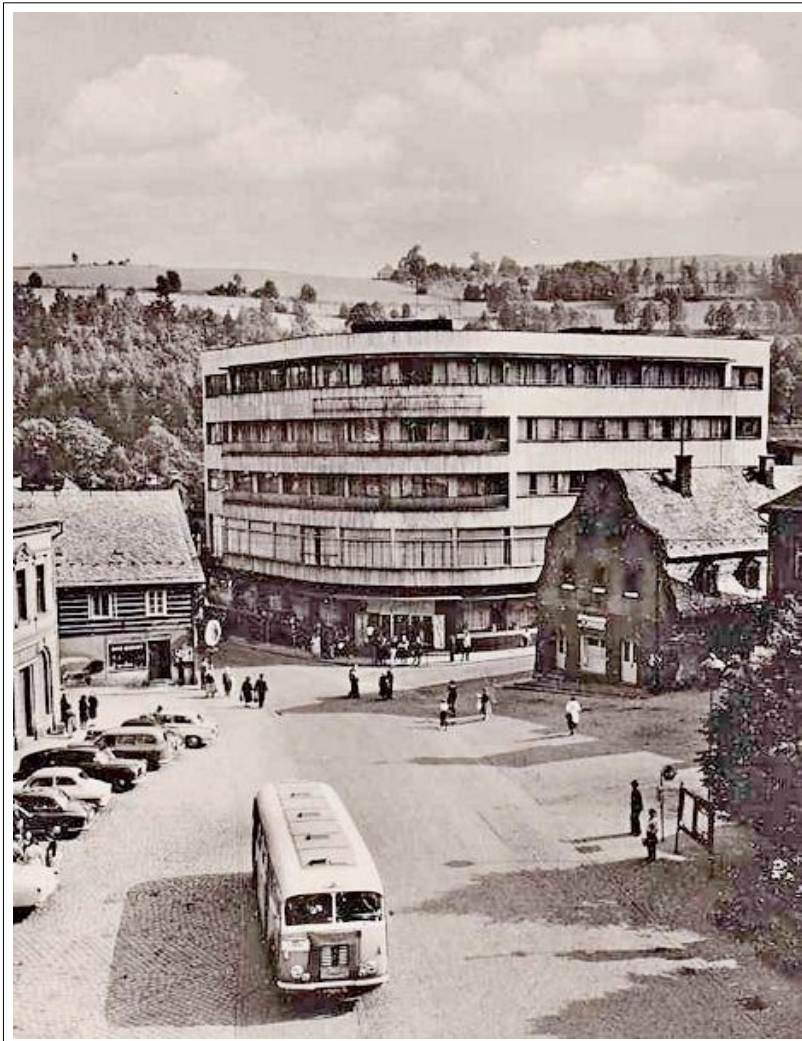
Hotel Cristal je nárožní pozdně funkcionalistická stavba, která se nachází na jižní straně železnobrodského náměstí. Jeho výrazné zaoblené nároží mu dodává dominantní vzhled. Hotel byl postaven na místě starší budovy Okresní hospodářské záložny. Stavbu provedla pražská firma František Lauryn podle návrhů architektů Františka Stalmacha a Jana Hanuše Svobody. V červnu tohoto roku uplynulo osmdesát let od jeho otevření. Přesné datum se nepodařilo zjistit, ale podle dobového tisku a nájemní smlouvy šlo o třetí týden měsíce června, pravděpodobně o pátek 25. června 1943.

Cristal Palace Hotel (oficiální název v době svého vzniku) byl na tehdejší dobu velmi moderní budovou. Národní památkový ústav popsal hotel, který je zapsán v katalogu památek od roku 2012, takto: „Čtyřpatrová podsklepená budova byla postavena jako železobetonový monolitický skelet, tvořený sloupy a pilíři s plochou živičnou střechou. Hlavní budova směřující do náměstí je postavena ve tvaru písmene L a její průčelí směřující do náměstí jsou v přízemí obložena červenou leštěnou libereckou žulou a v patrech pak pískovcem. Na hlavní budovu navazují dvě dvorní křídla, která uvnitř uzavírají dvůr. Za pozornost určitě také stojí velmi pěkně řešené interiéry obložené mramorem, se skleněnými mezistěnami a artefakty typickými pro město proslavené právě sklářstvím.“

V přízemí hotelu, vedle recepcce a hotelové haly, byly moderní prostory Okresní hospodářské záložny, které v padesátých letech nahradila prodejna skla a později byly přestavěny na samoobslužnou jídelnu s kuchyní. V hotelu byla restaurace, kavárna s výhledem na náměstí, vinárna, klubovny. Hotel měl celkem 55 pokojů a dva apartmány. Z toho bylo 27 vybaveno vlastní koupelnou, zatímco ostatní pokoje sdílely koupelnu na chodbě. Kromě přímého telefonního zapojení některých pokojů na místní telefonní síť byly zřízeny kabiny pro hovory v každém patře. Ve dvorním křídle byly žehlárna, prádelna, byty ředitele peněžního ústavu, domovníka a vrátného. Hotel měl tři výtahy. Nedostatkem hotelu bylo parkování před hotelem na ulici, kde bylo málo místa, a když přijel autobusový zájezd, nosila se bagáž z náměstí. Hotel měl pouze dvě garáže, protože v té době se nepočítalo s tak velkým nárůstem automobilové dopravy.

Záměrem stavby hotelu bylo nabídnout ubytování na vysoké úrovni pro obchodníky, kteří přijížděli nakupovat skleněné výrobky. Ne vždy sloužil hotel k těmto účelům. Zájem o pronájem Cristalu projevil spolumajitel hotelu Paříž v Hradci Králové a vlastník penzionátu na Smíchově, pan Josef Novotný. Jeho nájemní poměr v hotelu Cristal však trval jen od otevření, v červnu 1943, do začátku února 1944, kdy hotel převzal Říšský ústav vzdušných sil pro protektorátní oblast a sídlila zde německá posádka a štáb. V květnu 1945 probíhaly v hotelu Cristal rozhovory mezi velitelem německé posádky a zástupci města.

Z pramenů vyplývá, že po 2. světové válce v roce 1946 byl veden jako provozovatel hotelu pan Karel Kloubek a že tentýž byl uváděn v roce 1949 jako vedoucí hotelu Cristal Palace. V letech 1952–1956 fungovala v hotelu vojenská ozdravovna, která během svého trvání hostila mnoho rekreantů, především důstojníků s rodinami.

Po likvidaci zotavovny převzal hotel Čedok a následně byl celý hotel převeden do řetězce interhotelů. Dalším provozovatelem byl podnik ŽBS. Cristal byl společenským a kulturním centrem města i širokého okolí. Byly zde pořádány například plesy, módní přehlídky, konference, kursy společenské výchovy, nedělní odpolední „čaje“ v kavárně nebo sobotní zábavy ve vinárně.

V 90. letech minulého století fungoval hotel, bufet, dvě restaurace, diskotéka, posléze klub. Doba však Cristalu nepřála, byl zprivatizován, nastal úbytek hostů a hotel začal chátrat. Situaci také neprosperovala několikanásobná výměna vlastníků.

Nyní je hotel Cristal v soukromých rukou a prochází postupnou rekonstrukcí. K historii hotelu Cristal připravuji rozsáhlejší text, který vyjde ve vlastivědném sborníku Od Ještěda k Troskám. Tímto bych rád požádal čtenáře, kteří by měli čas a chuť mi povyprávět své zážitky, ať mě prosím kontaktují na: rericha@muzeumzb.cz.

*/ David Řeřicha, Železnobrodský zpravodaj
foto Jirka Dl / Wikipedie (barva) a Aukro (čb)*

jičínsko

SOBOTKA – Podle sdělení České pošty bude přestěhování pošty do budovy městského úřadu v Sobotce z důvodu neočekávaných komplikací přesunuto na říjen 2023.

Česká pošta oznámila městu Sobotka, že se nepovedlo vysoutěžit dodavatele na stavební úpravu přízemí městského úřadu. Přesněji nabídky byly, ale asi o 60 procent vyšší než alokované prostředky České pošty na tuto akci.

Opět tedy nastalo kolečko, ve kterém Česká pošta zkouší přemlouvat město k modelu „Pošta partner“. To město jednoznačně odmítá.

Po dobu dočasného uzavření pobočky v Sobotce musí lidé na poštu v Jičíně.

ŽELEZNICE – Zveme vás k návštěvě Vlastivědného muzea a galerie v Železnici v letní rozšířené otevírací době, a to od úterý do neděle v časech 8 – 12 a 13 – 16.30.

Navštívit můžete komentovanou prohlídku muzea a roubené chaloupky nebo jen roubené chaloupky s expozicí Pěstování a zpracování lnu, výstavu Achátů ze Železnice a okolí nebo prodejní výstavu kožených obrazů a kabelek Blanka Mudrová – Kůže a stín.

V dobovém kupeckém krámku jsou ke koupi četné suvenýry.

SAMŠINA –

KLUB PŘÁTEL ČESKÉ PÍSNÍČKY z.s SAMŠINA VÁS ZVE
NA 18. ROČNÍK SETKÁNÍ S ČESKOU PÍSNÍČKOU

VYSTOUPENÍ SE KONAJÍ V NEDĚLI
OD 14:00 HODIN U OBECNÍHO DOMEČKU NA SAMŠINĚ

6.8.2023 Vysočanka
20.8.2023 - Vávra Pardubice
27.8.2023 DH V.Kyziváta

VSTUPNÉ 100,- Kč Změna programu vyhrazena

bejvávalo

Nakl. Ferd. Helikar, Valdštýn. - Patisk vyhrazen. Odesláno 1905.
Ze sbírky Václava Mikuleho

**(Jičín. Náměstí.) L. & P., Praha – 1918. Odesláno 1930.
Ze sbírky Václava Mikuleho**

**Těšnov - okolí Královédvorské. Papírnickví „u zlatého péra“ Dvůr Králové n. L.
Patisk zakázán – 1920 -VIII. Ze sbírky Václava Mikuleho.**

Zemřel známý archeolog Jiří Waldhauser, odborník na Kelty

V pondělí ráno se veřejnost v tzv. Strašnickém krematoriu rozloučila s významným českým archeologem Jiřím Waldhauserem, který zemřel v sobotu 15. července ve věku 78 let.

Byl jednou z nejvýraznějších postav české archeologie druhé poloviny 20. století. Archeologii studoval na Filosofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně (dnešní Masarykova univerzita) v Brně a na univerzitě v Marburgu.

V letech 1969-71 pracoval v Severočeském muzeu v Liberci, dalších deset let v Krajském muzeu v Teplicích, další rok věnoval Moravskému zemskému muzeu v Brně, v letech 1983-4 byl v muzeu v Žatci. V letech 1985 až 1994 působil v Národním technickém muzeu v Praze a od roku 1994 v Muzeu Mladoboleslavska.

Foto SM Mladá Boleslav

Jeho specializací byla kultura Keltů – doba laténská a zaměření na montánní archeologii, především zlata. Participoval například na mezinárodním projektu *Das prähistorische Gold in Bayern, Böhmen und Mähren*. Především v době svého působení v Regionálním muzeu v Teplicích realizoval řadu rozsáhlých záchranných výzkumů (např. Radovesice). V letech 1992–94 vedl nadaci Volkswagen pro výzkum keltského zlata.

Patřil k průkopníkům výpočetní techniky již ve stadiu děrných štítků. Hyl

popularizátorem Keltů a archeologie vůbec; v rámci svého muzejního působení připravil řadu výstav, participoval nebo alespoň jako poradce působil při vzniku archeologických parků či jejich částí. Své intenzivní působení v oboru zúročil v publikaci *Encyklopedii Keltů v Čechách*.

Jiří Waldhauser zemřel na své chalupě v milovaném Českém ráji.

liberecký kraj

Liberecký kraj má tři nové kulturní památky – legendární kino, vilu a školu

Libereckému kraji přibyly tři významné kulturní památky. Jedná se o objekt kina Varšava v v Liberci, základní školu v liberecké Husově ulici a o vilu Emila Simona v Hejnicích.

„Liberecké kino, známé dnes jako kino Varšava, představuje jeden z nejzajímavějších objektů svého druhu na našem území, což souvisí zejména se spojením dvou zcela odlišných funkcí, biografu a hromadných garáží, které jsou kvůli terénu umístěny nad kinosálem. Objekt prošel několika přestavbami, avšak ta poslední z let 1922–23 udává podobu budovy tak, jak ji známe dodnes.“ upozorňuje na jedinečnost budovy kina Martin Ouhrabka z Národního památkového úřadu – ÚOP v Liberci.

Historie objektu sahá až do let 1908–09, kdy na bývalé parcele, sloužící jako ovocná zahrada, vyrostla budova podle projektu Alfreda Hübnera, která byla využita pro čtyři obchody. Právě tato původní přízemní budova dala základ budoucímu kinu, které vzniklo ještě téhož roku podle úprav stavebních plánů Roberta a Ernsta Peuker. Plně elektrifikované kino s názvem *Elektrisches*

***Jubiläums-Theater* a s kapacitou 234 diváků patřilo k prvním a nejmodernějším zařízením svého druhu v severních Čechách.**

Zásadní úpravy se dočkalo až po první světové válce. Přestavbu kina a zřízení hromadných garáží vypracovala v projektu, který předkládal moderní návrh ovlivněný stylem art déco, liberecká architektonická kancelář *Effenberger & Noppes*. Po druhé světové válce si kino neslo název *Mír* a v průběhu druhé poloviny dvacátého století procházelo různými drobnějšími stavebními úpravami zejména interiérů. Od 60. let je kino známé již pod názvem *Varšava*. V roce 2008 byl provoz kina ukončen a objekt chátral do té doby, než se v roce 2012 se kolem budovy zformovala skupina absolventů architektury Technické univerzity v Liberci, usilující o její záchranu v rámci spolku *Zachraňme kino Varšava*.

Monumentální a exponovanou budovu školy v Husově ulici v Liberci navrhl v roce 1910 talentovaný architekt Oskar Rössler, který je rovněž autorem i liberecké Střední průmyslové školy.

„Není pochyb o tom, že máme co do činění s architekturou prvního řádu, která svou pravdivostí a nadčasovostí oslovuje po více než sto letech i současného pozorovatele. Jedná se o vynikající příklad neoklasicistního pojetí autorské moderny, příznačné pro německé jazykové oblasti českých zemí v prvních dvou desetiletích dvacátého století.“ hodnotí jedinečnost architektury školy Martin Ouhrabka z libereckého Národního památkového úřadu.

Vlastní stavba byla realizována v předvečer první světové války mezi lety 1913 - 14. Záhy po dokončení zde zahájila vyučování dívčí reálná škola. Od roku 1934 budovu využívalo státní gymnázium, na které v roce 1945 navázalo gymnázium

reálné. Po jeho přestěhování v roce 1949 objekt slouží především k primárnímu vzdělání. Budova se dochovala v historicky věrohodném stavu pouze za drobných úprav nutných k vlastnímu provozu.

Třetí novopečenou památkou je vila Emila Simona v Hejnicích je vybudován v duchu moderního klasicismu s prvky art deca. Vilu si nechal postavit podle návrhu Rudolfa Bitzana v roce 1917 Eduard Fritsch, majitel mechanické tkalcovny *Fritsch & Co.* Historii tohoto zajímavého objektu jsme si představili v minulém vydání.

Prohlášení všech tří uvedených kulturních památek je výsledkem spolupráce Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci se samosprávami měst Liberce a Hejnice, bez jejichž aktivní spolupráce by zapsání objektů do Ústředního seznamu kulturních památek nebylo možné.

(Text i foto: NPÚ- ÚOP v Liberci)

BÍLÁ, TRÁVNÍČEK – Podobu jako před sto lety už takřka získal hlavní sál zachraňovaného historického Beranova hostince v Trávníčku u Českého Dubu na Liberecku. Zbývá položit finální podlahu.

„Zatím jsou tady OSB desky, ale počítáme s tím, že se sem vrátí parkety,“ uvedl předseda spolku Dubáci Jan Havelka, který je iniciátorem záchrany této kulturní památky v Podještědí. Předpokládá, že k tomu se dostanou v příštím roce.

Hostinci z 16. století s obytným a hospodářským křídlem ještě před deseti lety hrozil zánik, střecha byla děravá, krovy v havarijním stavu, pavlač zřícená

a v bídém stavu byl i interiér. Skupina nadšenců ho začala zachraňovat na podzim 2014, dotacemi od té doby pomáhá i stát a kraj. Práce zvenčí na záchraně rozlehlé patrové budovy trvaly zhruba čtyři roky. Poté nadšenci začali s obnovou interiéru s cílem navrátit domu podobu ze začátku 20. století, kdy tam žil hostinský Antonín Beran, nejznámější obyvatel stavení.

Hlavní sál i vedlejší hráčský salónek už tuto dobu připomíná nyní, a to nejenom vybavením, ale i výzdobou. Na stěnách s hliněnou omítkou jsou opět malby s motivy rostlin, do sálu se vrátilo dřevěné obložení a od letošního roku je v něm podél stěn i dřevěná lavice, jak tomu kdysi bývalo. „Sál vytváří iluzi funkční hospody,“ poznamenal Havelka.

Nepočítají ale s tím, že by z toho udělali klasickou hospodu. „My tomu říkáme muzeum s výčepem,“ řekl. Dovnitř se lidé zatím dostanou několikrát do roka při akcích jako jsou sobotní Beranovy hody, které se v hostinci konají v rámci Dnů lidové architektury. V budoucnu by podle Havelky chtěli sál využívat pro pravidelné akce spolku Dubáci, pro přednášky či kulturní akce. „Vyzkoušeli jsme si tady koncert, divadlo, kdy se sem vejde zhruba 40 až 50 lidí, takže pro menší akce to je příjemný prostor,“ dodal Havelka. Od podzimu by měl mít podle něj hostinec uvnitř i obnovený historický výčep, který bude na původním místě, tedy v černé kuchyni vedle hlavního sálu.

Jeden funkční výčep sice už hostinec má, je ale ve stánku na zahradě, který funguje přes letní sezonu jako součást venkovního posezení. Stánek je otevřený od středy do neděle, a pokud to obsluha časově zvládá, zájemcům umožní nahlédnout i dovnitř hostince.

Zatím jen částečně hotové jsou práce také v prvním patře stavení, které by mělo sloužit pro výstavy. Je třeba tam dodělat hlavně hliněné omítky a také podlahu v místnosti, kde by měl být hlavní výstavní sál. (Náš REGION)

V ZAHRADĚ

**Vlasta Matoušová
výstava obrazů
turnovské výtvarnice**

GALERIE GRANÁT

Turnov, náměstí Českého ráje 4

SRPEN - ZÁŘÍ

pondělí	10,00 - 12,30	13,00 – 17,00
úterý – pátek	9,00 - 12,30	13,00 – 17,00
Sobota v srpnu 9,00 - 12,00		

#

Tomáš Souček

